Advies Visie Bodem en Ondergrond

Van: Raadscommissie omgevingsbeleid
Aan: Stedelijke commissie
Behandelingsdatum: 4 oktober 2021

De raadscommissie omgevingsbeleid sprak in de vergadering van 6 september over de Visie Bodem en Ondergrond. In de visie staat hoe we in Enschede omgaan de bodem en ondergrond beschermen. Verder staat erin hoe de gemeente de bodem en ondergrond wil gebruiken voor nieuwe vraagstukken zoals klimaatverandering, het omschakelen naar duurzame energiebronnen en biodiversiteit.
Bij de bespreking heeft de commissie de *Meetlat commissie omgevingsbeleid* (zie bijlage) gebruikt. In de meetlat is opgeschreven welke punten de commissie belangrijk vindt. In de vergadering heeft de commissie bekeken of de visie klopt met wat er in de meetlat staat.

Leesbaar en begrijpelijk
De commissie vindt het plan lastig leesbaar. De voorzitter stelt vast dat het plan op taalniveau C1 is geschreven. De visie heeft ook geen leesbare samenvatting op taalniveau B1. De commissie waardeert de compacte indeling van de visie.
De visie zou beter te begrijpen zijn als in het begin een overzicht staat van waar de gemeente, de provincie en het rijk verantwoordelijk voor zijn in de ondergrond. Verder mist de commissie een beschrijving van de financiële aansprakelijkheid voor mijnbouwactiviteiten.
De commissie ziet een kans om de plannen van het omgevingsbeleid leesbaarder en effectiever te maken. Dat kan als alle plannen dezelfde vormgeving en opzet hebben. Verder kunnen de plannen vaste onderdelen hebben. Zo is ook de plaats van elk los plan duidelijker ten opzichte van de andere plannen.

Verbinding met Omgevingswet en andere beleidsvelden (integraliteit)
De commissie wijst erop dat we beter kunnen spreken van “samenhang” dan van “integraal”. Het woord samenhang laat beter zien dat dingen elkaar overlappen en elkaar beïnvloeden.
De visie Bodem en Ondergrond is een goede bouwsteen van de omgevingsvisie. Samen met de andere bouwstenen kunnen we in de omgevingsvisie een afweging maken over activiteiten in de ondergrond. Een voorbeeld is de samenhang tussen de visie op de bodem en ondergrond en de visie op het landelijk gebied. Ook hangt de bodem en ondergrond samen met de Regionale Energiestrategie (RES) en met het gebruik van nieuwe ontwikkelingen in de bodem.

Balans tussen beschermen en ontwikkelen
De commissie wijst erop dat in de visie nog geen afweging wordt gemaakt tussen het beschermen van het grondwater en het verrichten van bodemonderzoek voor nieuwe ontwikkelingen, zoals geothermie en energieopslag in bijvoorbeeld zoutcavernes.

De samenleving voorop
De commissie is blij dat de visie is opgesteld in samenwerking met andere Twentse gemeenten. De visie moet zich niet alleen beperken tot regionale partners. Ook het rijk en landelijke partners spelen een rol in de bodem en ondergrond. In de toekomst zouden we in beeld moeten brengen op welke manier de lobby over de (diepe) ondergrond gebeurt.
De commissieleden geven een compliment voor de totstandkoming van deze visie. Een werkgroep uit de commissie omgevingsbeleid heeft meegekeken met de ontwikkeling van deze visie. De werkgroep bestond uit twee raadsleden en een extern commissielid.

Bijlage

Meetlat commissie omgevingsbeleid

1 Uitgangspunten van de Omgevingswet

a. Is de visie leesbaar en begrijpelijk?
b. Wordt het principe van vermindering van regels toegepast?
c. Wordt het 'ja, mits'-principe toegepast?
d. Wordt in de visie voldoende verbinding gemaakt met de Omgevingswet en andere beleidsvelden (integraliteit)?
e. Is aandacht besteed aan de balans tussen beschermen en ontwikkelen?

2 De samenleving voorop

a. Wordt het nemen van initiatieven aangemoedigd en gefaciliteerd?
b. Straalt het beleid vertrouwen uit in inwoners en andere stakeholders in de samenleving?
c. Wordt expliciet ingegaan op participatie?

3 Rol van de raad

a. Zijn in de aangeboden visie de leerpunten van de lopende visie c.q. het lopende beleid betrokken (heeft evaluatie plaatsgevonden)?
b. Geeft de visie duidelijk weer wat de bestuurlijke afwegingsruimte is (‘maatwerk’*)?
c. Maakt de visie duidelijk hoe deze wordt uitgevoerd?

*als de raad duidelijke kaders stelt, kan het college beter maatwerk leveren: waarom “hier” wel en “daar” niet.